

ذنی در آینه

ادبیات جهان - ۱۸۱

رمان - ۱۵۵

-
- سرشناسه: جیمز، ریکا، ۱۹۸۳ - م.
عنوان و نام پدیدآور: زنی در آینه/ ریکا جیمز؛ ترجمه نسترن ظهیری.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات ققنوس، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۴۵۵ ص.
شابک: ۹۷۸_۴۷۹_۶۰۰_۲۷۸_۷
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: The Woman in the Mirror
موضوع: داستان‌های انگلیسی - قرن ۲۱ م.
موضوع: English fiction -- 21th century
شناسه افزوده: ظهیری، نسترن، ۱۳۶۵ -، مترجم
رده‌بندی کنگره: PZ ۴/ ۹۱۴۹
رده‌بندی دیوبی: ۸۲۳/۹۲
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۶۶۸۸۴۶
-

ذنی در آینه

م

ربکا جیمز

ترجمه نسترن ظهیری

انتشارات ققنوس

تهران، ۱۳۹۸

این کتاب ترجمه‌ای است از:

The Woman in the Mirror

Rebecca James

Copyright © [2017] by Victoria Fox

© حق انتشار فارسی این کتاب را

Madeleine Milburn Ltd

به انتشارات ققنوس واگذار کرده است.

تمام حقوق محفوظ است.

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهید ای راندارمری،

شماره ۱۱۱، تلفن ۰۶ ۴۰ ۸۶ ۴۰

ویرایش، آماده‌سازی و امور فنی:

تحریریه انتشارات ققنوس

* * *

ربکا جیمز

زنی در آینه

ترجمه نسترن ظهیری

چاپ اول

۱۱۰۰ نسخه

۱۳۹۸

چاپ رسام

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۷ - ۴۷۹ - ۲۷۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 600 - 278 - 479 - 7

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۵۲۰۰۰ تومان

تقدیم به روح کوچکی که در نوشتن
این کتاب همراهم بود.
ربکا چیمز

سرآغاز

کورنواں، زمستان سال ۱۸۰۶

گوش کن! می شنوی؟

آن جا، درست همان جا. گوش کن. گوش نمی دهی. خوب گوش کن.

بہتر گوش کن.

قبل از آن که ببینم شان صدایشان را می شنوم. صدای فریادشان از آن سوی تپه می آید، اسمم را صدا می زند، جادوگر خطابم می کنند. با سیخها و مشعلی که در دست دارند می آیند، با دهانهای سرخ و نیات شومشان. می گویند باید بترسم اما ترس همراه خودشان است. ترس در وجودشان رخنه کرده. من که نیازی به آنها ندارم. ترس آخرین لحظه به جانشان می افتد.

سایه ها بر تن دشت می خزند، سیاهی را بر سیاهی می اندازند. مشعل هایشان در کنار نور آتشی که در انبار اندخته اند می رقصند. بسویانیدش! غرقش کنید! با دود آتش او را از لانه اش فراری دهید! جادوگر.

این جا برایم امن نیست. آتششان را به جان خانه ام می اندازند و من

داخلش هلاک می‌شوم. فرار می‌کنم و دل به شب می‌سپارم. قدم‌هایشان در دست باد همچو تاخت و تاز سپاهیان وحشت نزدیک می‌شود. آسمان، در دامنهٔ تپه‌ها، صبور و بی‌احساس به تماشا نشسته است. ستاره‌ها یخ زده‌اند و ماه نظاره‌گر است. نمی‌توانم برگردم: خانه‌ام از بین رفته.

آخر سر دوباره خودم را به آن جا می‌رسانم، کنار اجاق می‌نشینم و به نقاشی روی دیوار زل می‌زنم. همان نقاشی‌ای که برایش کشیده بودم اما هرگز به او ندادمش، تصویر خانه‌ام که آنقدر از دیدنش حظ می‌کرد؛ می‌گفت خانه عجب جای محشری قرار دارد، بالای صخره‌ها، کلبهٔ دوست‌داشتنی کوچکی که علوفهٔ خشک و درخت‌های صنوبر محاصره‌اش کرده‌اند. آه از آن اولین روزهای پاکی! از آن روزهای امیدهای واهی، قبل از آنکه مرا پس بزنند. شبی که می‌خواستم نقاشی را تقدیم‌ش کنم، قلبم را شکست. هدیه‌ای که برای او تدارک دیده بودم، مانند تمام چیزهای دیگری که می‌خواستم با او شریک شوم، برای خودم باقی ماند.

هرگز فکر نمی‌کردم زنی اهل عاشقی کردن باشم، زنی که کسی عاشقش شود.

زن‌ها همیشه باید به خودشان اعتماد داشته باشند.

وقتی بروم چه چیزی در خانه‌ام باقی می‌ماند؟ چه چیزهایی را نگه می‌دارد و چه چیزهایی را می‌سوزاند؟ نگران آینه‌ام هستم، آینه دوست‌داشتنی‌ام. آرزو می‌کنم سالم بماند، شاید تکه‌ای از وجود من، هرچند کوچک، همراهش سالم بماند.

ایوان. عشقِ من. چطور توانستی؟

هرگز نخواهم دانست. هرگز نخواهم فهمید. حالا، گذشته از هر چیز دلیلش چه بود؟ ایوان دوگری به من خیانت کرد. باورم شده بود مرا می‌پرسید و گول حرف‌هایش را خورده بودم و آه که چقدر دلم می‌سوzd وقتی به دست‌هایش که دور بدنم حلقه می‌کرد فکر می‌کنم...

حالا دیگر علیه من شکایت تنظیم کرده‌اند. مبارزه‌شان را علنی کرده و رأی‌شان را هم داده‌اند. نه کاری از دستم برمی‌آید و نه حرفی برای زدن دارم. اعتراض فقط سرنوشت شومم را ثابت می‌کند.

از صخره‌ها پایین می‌روم. توی تاریکی هم مسیر را خوب می‌شناسم. بوته‌های خار پوست و چشمم را می‌شکافد؛ خون ترش را روی زبانم، مزه‌مزه می‌کنم. به گل و لای و هوای چنگ می‌زنم و به پایین لیز می‌خورم، سرم محکم به تخته‌سنگی تیز کوبیده می‌شود و از حال می‌روم تا این‌که دردی عمیق مرا به خود می‌آورد، موهايم به چیزی شبیه ساقه گیر کرده. لحظاتی همان‌طور دراز می‌کشم. رعد، رعد، رعد. سرم را بالا می‌گیرم و به مروارید سرد و سفید ماه خیره می‌شوم. کاش حیوان بودم. کاش گرگ بودم. کاش تغییر شکل می‌دادم و منتظر می‌ماندم تا به لبۀ پرتگاه برسند. آن موقع با دهان باز سمتستان خیز برمی‌داشت. اما من زنم، نه گرگ. شاید چیزی بین این دو باشم. بدرو.

به دریا می‌رسم، تمام شن‌ها را در خود فرو برده. آب کف‌کرده تا قوزک پاهایم می‌رسد و به آب می‌زنم، شوری دریا خراش پاهایم را می‌سوزاند. مدت‌ها پیش ایوان با خودش به این نتیجه رسید که من نشانه‌هایی دارم. قرمزی روی بدنم را دیده بود و حدس زدن باقی ماجرا آسان است. به دوست‌هایش گفت و آن دوست‌ها به دشمن‌هایشان گفتند، و آخر سر همه با هم برای این جنگ مقدس متحد شدند. جادوگر. فقط باید کاری می‌کرد که زن عشقش را باور کند.

عشق.

عشقِ فاسدِ نفرت‌انگیز نفرین شده. عشق مالِ احمق‌هاست و هم مرز با جهنم.

از خیانت‌های تدریجی اش بیزارم. از کالبدی که عشق از من ساخت متنفرم. از ضعفم که دلخواه او بود، از قلب احساساتی ام که برای او می‌تپید...

این حس که ایمان دارم وقتی بمیرم نفرینم بر جا می‌ماند مایه آرامش‌می‌شود. نفرینم همین‌جا، کنار ساحل، در همین دریا و زیر همین آسمان رخنه می‌کند. نفرینم بر جا می‌ماند.

با کینه‌ای که در دل دارم باور دارم انتقام خواهم گرفت.
آب مرا به زانو درمی‌آورد، سیاه است و تیره، پیراهنم را در خود غرق می‌کند.

به سمت ساحل رو می‌گرданم. روی تپه شعله‌ای درخشان سوسو می‌زند.
مردها با قدم‌های بلند سمت من می‌آیند، سمت دریا. همراهشان نمی‌روم. با میل و اراده خود راهم را انتخاب می‌کنم. در اعمق ژرف و ژرفتر شنا می‌کنم. در حالی که غرق می‌شوم خانه‌ام را تصور می‌کنم.
در تاریکی مطلق فرومی‌روم.

دستی مج پایم را می‌گیرد و مرا پایین می‌کشد.

۱

لندن، سال ۱۹۴۷

«آلیس میلر—تو را به خدا بیدار شو.»

احتمالاً تذکر از سر خودخواهی خانم ویلسون است که من را از خواب و خیالِ ساعت یازده صبحم بیرون می‌کشد یا شاید هم مالش پوزه گرم سگ نژاد ردستیری که در دفتر کوئیکرز اوتلی و پسران زندگی می‌کند به دامنمن من را به خود می‌آورد، فهمیدن این‌که کدام اول اتفاق افتاد سخت است.

به او می‌گوییم: «بیدارم،» گوش‌های گرم جاسپر را زیر میزم بین انگشت‌هایم می‌گیرم، با خوشحالی نفس می‌کشد و دُمش را به زمین می‌زند. «نمی‌بینی چشم‌هایم باز است؟»

خانم ویلسون، مدیر بداخلالق شرکت، چند لحظه‌ای چنان به سیگارش پک می‌زند که لُپ‌هایش فرومی‌روند. قبل از خاموش کردن سیگار در زیرسیگاری ابری از دود از دهانش بیرون می‌دهد. عینکش را تا روی برآمدگی بینی اش عقب می‌برد.

صدای تقطق انگشت‌هایش روی صفحه کلید ماشین تحریر بالا

می‌گیرد که می‌گوید: «خانم میلر، بهت قول می‌دهم که چشم‌هایت حتی لحظه‌ای هم نمی‌دیدند. گول چشم‌های بازت را نمی‌خورم و می‌دانم که هزار فرسنگ آن و رآب سیر می‌کردی، عین همیشه.»

اگر می‌توانستم سر این تهمت‌هایش جنگی حسابی راه بیندازم حتماً این کار را می‌کردم. اما حق با اوست. مشاوره حقوقی برایم چندان جذابیتی ندارد و اکثرًا خاطرات گذشته‌ام را با خود می‌برند. این زندگی نیست، یعنی آن جور که من زندگی را شناخته‌ام. مگر همهٔ ما با زندگی — و مرگ — طوری رو در رو نشده‌ایم که نتوانیم توصیفش کنیم؟ اما حالا تنها دو سال پس از جنگ وقتی توی چشم‌های جین ویلسون نگاه می‌کنم، که عین خیابان‌های شهر بی‌روح و خاکستری‌اند، طوری به نظر می‌رسند که انگار آن دنیا هرگز وجود نداشته؛ انگار جنگ هم یکی از خیالپردازی‌های من بوده و بس. در این فکرم که خانم ویلسون در آن سال‌ها چه چیزهایی را از دست داده. خیلی آسان است که آدم فکر کند مصیبت‌هایی که متحمل شده از مصیبت دیگران بسیار سنگین‌تر بوده — اما همان موقع به یاد می‌آورد: داستان مصیبت‌های من با همه فرق دارد، نُتی جدال‌فرازه در قطعه‌ای موسیقی، که اگر سال‌ها بعد اجرا شود، شاید اصلاً گروه نوازنده‌گانش آن را از قلم بیندازند.

جاسپر از زیر میز بیرون می‌آید و روی قالیچه کنار پنجره می‌نشیند. از آن سوی پنجره صدای ترمز پرسرو صدای اتوبوسی و بوق ماشینی به گوش می‌رسد.

تلفن زنگ می‌خورد: «صبح به خیر، دفتر کوئیکرز اوتلی.»

منتظر تماس یکی از آن مشتری‌های حوصله سربر هستیم، اما در کمال تعجب او پشت خط نیست. لحظه‌ای صدای ترق تروقی می‌شنوم و انگار گوشی با صدای خفیفی دست به دست می‌شود، بعد شخصی با صدایی رسماً خودش را معرفی می‌کند. حواسم کاملاً جمع می‌شود. آن قدری

ساکت می‌مانم که نظر خانم ویلسون جلب می‌شود. از بالای عینک نزدیک بینش به من خیره می‌شود.

حرف‌هایش که برایم جا می‌افتد می‌گوییم: «البته، همین الان می‌آیم پیشتان.»

گوشی را می‌گذارم، پالتوم را برمی‌دارم و در را باز می‌کنم.
«کجا داری می‌روی؟»

پالتوم را می‌پوشم و می‌گوییم: «خداحافظ خانم ویلسون، خدا حافظ جاسپر.»

آخرین باری است که هر دو شان را می‌بینم.

مترو هنوز همان بوی زمان جنگ را می‌دهد، بوی تند کپک و گرمای بدن آدم‌ها. زنی همراه بچه‌هایش کنار من روی سکوی ایستگاه ایستاده: پشت دست یکی شان می‌کوبد و سرشن داد می‌زند و وقتی قطار می‌رسد هر دو را سمت خودش می‌کشد. او را همین پایین هنگام بمباران تصور می‌کنم، وقتی که بچه‌هایش هنوز نوپا بودند، آن موقع که آسمان فروریخت بچه‌هایش را به خودش چسبانده بود.

قطار ماربل آرک را سوار می‌شوم و در مسیر آدرس را با خودم تکرار می‌کنم. ساختمان از آنچه فکر می‌کردم نزدیک‌تر است و خیلی زود می‌رسم، برای همین به کافهٔ کنار ساختمان می‌روم و یک لیوان چای سفارش می‌دهم. بدون آنکه کلام را برداشم جرعه‌جرعه از چای می‌نوشم. مردی پشت میز کنار من نیمرویش را روی نان تست می‌مالد و زردۀ تخم مرغ از توی بشقابش بیرون می‌ریزد و یک قطره نارنجی روی مشمامی شطرنجی چرب و چیلی میز می‌پاشد. با انگشت زردۀ تخم مرغ را برمی‌دارد. آگهی را یک ماه توی کیفم نگه داشته بودم. هیچ فکرش را هم

نمی‌کردم از توییش چیزی دربیاید: موقعیت خیلی مناسب و بعیدی به نظر می‌رسید. نیازمند مرتب کودک، منزل خانوادگی نزدیک پالکریت، استخدام فوری. آگهی را یواشکی، وقتی داشتم عصرانه می‌خوردم، توی روزنامه محلی‌ای پیدا کردم که خانم ویلسون از تعطیلات طول و دراز آخر هفته‌اش در جنوب غرب آورده بود.

آگهی را باز می‌کنم و دوباره می‌خوانم. واقعاً هیچ اطلاعات دیگری ندارد، اصلاً نگفته برای چه کسانی باید کار کنم یا دوره کاری ام چقدر طول می‌کشد. برای خودم هم جای سؤال است که بدون این اطلاعات در ابتدا چه چیزی توجه من را به چشم انداز این کار جلب کرد. زندگی ام همواره پر بوده از بلا تکلیفی: بلا تکلیفی هر روز موج می‌زد، هر طلوع و غروب انتظار نداشتیم شاهد روز بعد باشیم، هر شب که منتظر فرو ریختن بمب و آغاز تیراندازی بودیم، انگار فرصت اضافه‌ای بود که اتفاقی به دست می‌آوردیم. بلا تکلیفی همان چیزی بود که زنده نگهم می‌داشت، همین که می‌دانستم لحظه‌ای که در آن به سر می‌برم احیاناً تا ابد طول نمی‌کشد و اتفاقی دیگر بهزودی از راه می‌رسد، لحظه تغییر و نو شدن که زمین زیر پایم را عوض می‌کند و من را به جلو فرامی‌خواند. توی کوئیکرز او تلی اما زمین سفت و سخت سر جایش چسبیده، آن قدر سفت و سخت که احساس می‌کنم توییش فرومی‌روم.

چای خنک می‌شود، ته ترک خورده قهوه‌ای لیوان سرامیکی نمایان می‌شود و رگه‌هایی از پودر شیر روی سطح چای غوطه می‌خورد. مردی که کنارم نشسته نیشخند می‌زند، روزنامه‌اش را بیرون می‌کشد: هندوستان اعلام استقلال کرد: پایان حکمرانی بریتانیا. احساس می‌کنم می‌خواهد سر صحبت را باز کند، پس تا شروع نکرده دکمه‌های پالتوم را می‌بندم و توی آینه لک‌گرفته نگاهی به صورتم می‌اندازم. در کافه را باز می‌کنم، زنگوله بالای در آرام دیلینگ دیلینگ می‌کند.

این هم از پلاک ۴۶. ساختمان اصیل خانه در خیابان خودنمایی می‌کند، در مشکی براق و زنگ مسی صیقلی اش عین هدیه‌ای می‌ماند که با ظرافت کادوپیچ شده و انگشت‌های لرزان من در باز کردنش مرددند و همچنان می‌ترسن. پیش از شروع، بدی‌های کارپیش چشمم می‌آید. من بیشتر به این کار نیاز دارم تا آن کار به من. این کار بلهٔ خلاصی من از لندن است، رهایی از گذشته و رازهایم. این کار راه فرار من است.

«خوش آمدید خانم میلر، بفرمایید بنشینید.»

دستکش‌هایم را درمی‌آورم و پیش از آنکه نظرم عوض شود و آن‌ها را توی کیفم بچانم با دقت روی میز می‌گذارم. کیفم را روی پاهایم می‌گذارم، و حالا جایی ندارم که دست‌هایم را رویش بگذارم، پس کیفم را روی زمین، کنار قوزک پایم می‌گذارم.

انگار اصلاً به این رفتار من توجهی نکرده، یا شاید هم زیادی مؤدب است و به روی خودش نمی‌آورد. به جایش پوشه‌ای از توی کشوی کنار میز درمی‌آورد و چند لحظه برگه‌های داخلش را ورق می‌زند. وقتی خم می‌شود می‌بینم که بالای سرش طاس است؛ عین سنگ مرمر صاف و یکدست.

لبخندی بر لبیش می‌نشینند و می‌گوید: «مموننم که با آن آگهی کوتاه به دیدن ما آمدید. همان‌طور که خودتان هم بعداً متوجه خواهید شد موکل من ترجیح می‌دهند جانب احتیاط را پیش بگیرند. می‌خواهیم این قرار ملاقات هرچه سریع‌تر به نتیجه برسد.»

«البته.»

«تجربه کار با بچه‌ها را دارید؟»

«قبل از جنگ از بچه‌های همسایه‌هایمان مراقبت می‌کردم.» سر تکان می‌دهد و می‌گوید: «بچه‌های موکل من بجز مراقبت‌های

معمول به معلم سرخانه هم نیاز دارند. برنامه تحصیلی شان برای ما مهم است، اما آموزش جامع هنر، ورزش، و بازی در طبیعت – و طبیعتاً، آداب معاشرت و رفتار شایسته – هم اهمیت زیادی دارد.»

صفاتی نشینم و می‌گوییم: «خب، بدیهی است.» می‌گوید: «دو قلوها هشت سالشان است.» و برای اولین بار چشمش توی چشمم می‌افتد، چشم‌هایی که عین چشم کلاع تیز و شفاف‌اند. «بسیار عالی.»

می‌گوید: «جسارتاً باید خدمتتان عرض کنم که این شغل از آن شغل‌هایی نیست که بعد از یک ماه بخواهید ولش کنید. اگر دیدید برایتان سخت است می‌توانید پیش از هر چیز پشتکار داشتن را به این بچه‌ها یاد بدهید.» انگشت‌هایش را در هم قلاب می‌کند و ادامه می‌دهد: «این حرف را برای این پیش‌کشیدم که موکلم مریبی قبلی اش را ناگهان بی‌خبر از دست داد.»
«اوه.»

«موکلم همسرش را از دست داده و این کشمکش‌ها قابل درک است. دوران سختی را می‌گذراند.»

با تعجب می‌پرسم: «همسرش تازگی‌ها فوت کرده؟» خودم هم خیلی زود می‌فهمم که حرف نابجایی زده‌ام. این جا نیامده‌ام که این مرد را سؤال‌پیچ کنم، او باید از من سؤال کند. موضوع مورد علاقه من برایش جالب نیست.

خیلی ساده از کنار پرسش می‌گذرد و می‌پرسد: «خب خانم میلر، زمان جنگ چه شغلی داشتید؟»

«توی مؤسسهٔ خیریه داوطلبانه کار می‌کردم.» مرد نوک سبیلش را تاب می‌دهد و می‌گوید: «حامی و در عین حال مستعد: به نظرتان ارزیابی عادلانه‌ای از کار شماست؟»
«به نظر من که این دو از هم جداشدند نیستند.»

چیزی می‌نویسد و می‌پرسد: «همیشه ساکن لندن بوده‌اید؟»

«توی ساری بزرگ شدم.»

«و توی کدام مدرسه تحصیل کردید؟»

«بورستیل.»

ابروهاش در هم‌گره می‌خورند، تحت تأثیر قرار گرفته اما نمی‌خواهد به روی خودش بیاورد. خودم هم می‌دانم که محل تحصیلیم از بهترین‌های کشور است. مادرم و مادریزگم هم در بورستیل درس خوانده بودند. پدر و مادرم بی‌هیچ چون و چرایی من را به آن مدرسه فرستادند. وقتی یاد قیافه پدرم سر ناهار آن یکشنبه سال ۱۹۴۰ می‌افتم دستم را توی دامنم مشت می‌کنم. تیکتاک ساعت، پرتو نور زمستانی‌ای که از روی میز می‌گذشت، بوی سوختگی کیک میوه‌ای... عصبانیتش وقته گفتم چه کرده‌ام. این‌که فهمیده بودند مدرسه‌ای که با هزار ضرب وزور مرا به آن فرستاده بودند حالا به کابوسشان تبدیل شده. صدای خرد شدن لیوان همزمان با ورود مادرم به آشپزخانه، لیوانی که از دستش افتاد و روی فرش قهقهه‌ای هزار تکه شد. گلویش را صاف می‌کند و با قلم روی کاغذ می‌زند. دستخط خودم را می‌بینم.

می‌گوید: «توی نامه‌تان نوشته بودید که به دور شدن از شهر علاقه‌مندید. چرا؟»

کمی گستاخانه همان چیزی را می‌گوییم که دلش می‌خواهد بشنود: «مگر همه‌ ما نمی‌خواهیم؟ هیچ دلم نمی‌خواهد چیزهایی را که توی شش سال گذشته دیده‌ام و تجربه کرده‌ام دوباره تکرار کنم. شهر دیگر برای من یکی که هیچ جاذبه‌ای ندارد.»

منظور جواب غیرارادی من را می‌فهمد.

دوباره چشم‌هایش را به من می‌دوزد و می‌گوید: «اما نظر خودتان بشخصه. می‌خواهم بدانم خودتان چرا می‌خواهید لندن را ترک کنید؟»

لحظه‌ای می‌گذرد، دری باز می‌شود و هر دو طرف در پی این‌اند که آیا طرف مقابل قبل از بسته شدن در وارد می‌شود یا نه.

مرد کمی به جلو خم می‌شود و می‌گوید: «شاید حرفم خارج از نزاکت به نظر برسد، اما پرسش‌های من همگی از طرف موکلم طرح شده. درک می‌کنیم که محل کار جدید شما از پایتخت خیلی دور است. خانم میلر، شما به تنها یعنی عادت دارید؟ می‌توانید روی پای خودتان بایستید؟»

«من تنها یعنی خیلی راحت هستم.»

«موکل من می‌خواهد بدانند که شما قدرت تحمل این دور بودن را دارید. همان‌طور که گفتم، ایشان هیچ دلshan نمی‌خواهد ظرف چند هفته پی‌گیر استخدام سومین مرتبی شوند.»

«هیچ شکی ندارم.»

«خب پس اگر گستاخی مرا می‌بخشید، امکانش هست به ما اطمینان بدھید که هیچ سابقه درمانی یا اختلال روانی ای نداشته‌اید؟»

«اختلال؟»

«دوره‌های افسردگی، حمله‌های عصبی، از این دست موارد.»

مکشی می‌کنم و می‌گویم: «نه.»

«نمی‌توانید اطمینان بدھید، یا می‌توانید؟»

اولین بار است که ردی از خنده روی صورتش پدیدار می‌شود. تقریباً دیگر خودم را آن‌جا می‌بینم. تقریباً. نباید حقیقت را به او بگویم. نباید چیزی به او بگویم.

می‌گویم: «به شما اطمینان می‌دهم که کاملاً سالم هستم.» این کلمه‌ها آن‌قدر روان بر زبانم جاری می‌شوند که انگار دارم اسمم را می‌گویم.

مرد وراندازم می‌کند، بعد کاغذ را تا می‌کند و در پوشه جا می‌دهد. وقتی به پشتی صندلی اش تکیه می‌دهد صدای جیرجیر چرم صندلی را می‌شنوم. می‌گوید: «خیلی خب خانم میلر، موکلم به من این اختیار را داده که

نسبت به ارزیابی‌هایی که انجام داده‌ام شایستگی داوطلب‌ها را بسنجم، و خوشحالم که شما را به عنوان مریب املاک پالکریت پیشنهاد می‌کنم و بلاfaciale هم می‌توانید کارتان را شروع کنید.»

از خوشحالی ذوق می‌کنم و می‌گویم: «ممتنونم.»

«قبل از این‌که قبول کنید سوالی ندارید؟»

«اسم موکلتان و اسم خانه.»

«پس باید درخواست کنم که این جا را امضا کنید.»

کاغذی را روی میز سمت من سر می‌دهد، یک جور قرارداد است، تاریخ شروع به کارم همین هفته قید شده، فهرست بلندبالایی از مسئولیت‌هایم در قبال بچه‌ها در آن ذکر شده و این‌که جای خواب و خورد و خوراکم هم با آن‌هاست. پایین صفحه خط نقطه‌چینی منتظر امضای من است. می‌گویید: «می‌دانم که نامتعارف است اما موکل من مرد محافظه‌کاری است. قبل از آن‌که اجازه داشته باشم اطلاعات بیشتری در اختیارتان قرار دهم باید از وفاداری شما مطمئن شویم.»

«اما تا وقتی اطلاعاتی نداشته باشم از کجا بدانم که دارم چه چیزی را امضا می‌کنم؟»

مرد دست‌هایش را بالا می‌آورد، انگار که بسی تقصیر است. لحظه‌ای درنگ می‌کنم، اما دودلی هیچ وقت در ذهن من جایی نداشته. قلم را بر می‌دارم و امضا می‌کنم.

یکشنبه ساعت چهار با قطار به ایستگاه پالکریت می‌رسم. گرمای روز جای خود را به خنکی داده و خورشید باشکوه پاییزی در امتداد افق نشسته و نوری گندمی بر زمین انداخته است. خیلی زود ماشین را می‌بینم، خب مگر می‌شود رولزرویسی شیک و مشکی را که چرخ‌های سفیدش زیر نور کم‌رقم خورشید عین استخوان می‌درخشند ندید.

مردی میانسال و کوتاه‌قد و خوش‌برخورد با من احوالپرسی می‌کند:

«خانم میلر؟»

«حالتان چطور است؟»

ساک‌هایم را توی ماشین می‌گذارد و بعد در عقب را برایم باز می‌کند. رولزرویس از نزدیک فرسوده‌تر از آن چیزی است که در نگاه اول به نظر می‌رسید. رنگ بدنهاش پوسته‌پوسته شده و مبل داخلش شکاف برداشته و از قاب درآمده. بوی سیگار مانده و بنزین داخلش پیچیده. چند لحظه‌ای طول می‌کشد تا راننده ماشین را روشن کند.

وقتی [نامش را] می‌پرسم می‌گوید: «تم هستم، مستخدم وینتربورن.» پس اصلاً راننده نیست. ادامه می‌دهد: «در هر کاری سررشته دارم.» لهجه

شمالی خوشایند و رفتاری دوستانه و خودمانی دارد. «خیلی نیستیم، فقط من هستم و آشپز. و البته شما. صاحبخانه از عهده استخدام افراد بیشتر برنمی‌آید، اما خدا شاهد است که نیروی بیشتری لازم است. خانم، ما واقعاً خوشحالیم که شما هم به ما ملحق شدید. وینتربورن همیشه این موقع‌های سال که روز کوتاه است و زود غروب می‌شود خیلی دلگیر است. من که می‌گوییم هرچه دور و برآدم شلوغ‌تر باشد بهتر است.»

«لطفاً آلیس صدایم کنید.»

«بله حق با شماست خانم.»

لبخند می‌زنم و می‌گویم: «تا وینتربورن خیلی راه است؟»
«نه خیلی. آن سمت دماغه است. به خاطر دریا راه طولانی تر نشان می‌دهد – این جا تا دلتان بخواهد دریا داریم. خانم، شما به دریا رفتن عادت دارید؟»

«نه خیلی. بچه که بودم یکی دو بار برای تعطیلات دریا رفتیم.»

«دریا عین درو دیوار جزئی از وینتربورن است. به گمانم برای خانم شهرنشینی مثل شما این حرف خیلی احتمانه باشد، اما خب این جوری است دیگر. از هر پنجره‌ای که نگاه کنید دریا را می‌بینید، این چیزها را به شما گفته بودند؟»

«چیز زیادی بهم نگفته‌اند.»

تام دنده را جا می‌زند و می‌گوید: «این ماشین هم برای خودش ابوقارضه‌ای شده. کاپیتان نمی‌تواند ازش دل بکند، با این سرعتی که این ماشین حرکت می‌کند اسب و گاری واقعاً بیشتر از آن کارایی دارند.»
شرط می‌بندم که راحت‌تر است. البته زیادی دست بالا گرفتمش: چون توی هر دست‌انداز و گودالی صدای جیرجیر اعتراض ماشین بلند می‌شود، و فنرهای صنلی توی ران‌هایم فرومی‌روند. مسیری که تام گفته بود کوتاه است انگار قرار است تا ابد کش بیاید. به محض تمام شدن جاده به راهی

خاکی می‌رسیم که بیلاق‌های حومه شهر هر دو سویش امتداد دارد، سبز تیره‌ای انبوه که اگر چشم باریک کنم و دوردست‌ها را ببینم، پهنهٔ خاکستری دریا را پشت خود پنهان کرده است.

تم نیمنگاهی از روی شانه به من می‌اندازد و می‌گوید: «دشت و دمن‌ها از این فاصله بی‌روح به نظر می‌رسند، اما صبر کنید به صخره‌ها بررسیم. عین پرتگاه است، یک لحظه زمین زیر پای آدم هست و لحظه بعد نیست. خانم، خیلی باید مراقب باشید. مه و غباری که از سمت دریا می‌آید خیلی غلیظ است. بعضی روزها یکی دو قدم جلوتر را هم نمی‌شود دید، اصلاً آدم چیزی نمی‌بیند. تنها چیزی که آدم باید پی‌اش برود صدای دریاست، اما اگر صبرش تمام شود کافی است یک قدم اشتباه بردارد و کار تمام است. وینتربورن درست روح دماغه ساخته شده. بعضی مردم می‌گویند این ساختمان حکم دومین فانوس دریایی پالکریت را دارد.»

«چند وقت است برای کاپیتان کار می‌کنید؟»

«از قبل از جنگ. از وقتی که... آدم دیگری بود می‌شناسمش. جنگ مردم را عوض کرد، مگر نه؟ فقط به خاطر این که آدم مقام و منصب یا جایی مثل وینتربورن را دارد باعث نمی‌شود که دست از سرش بردارند. توی فرانسه مجروح شد؛ برایش سخت بود، آدم توانمندی مثل او یکهو زمین‌گیر شد. خانم، جنگ شما را هم عوض کرد؟»

به افق خیره می‌شوم، پهنهٔ پولادین دریا نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود، چنان با اشتیاق به خط واضح میان دریا و آسمان می‌نگرم که نمی‌توانم به چیز دیگری فکر کنم. می‌گوییم: «البته.»

«بین خودمان بماند، من کار با حقوق‌های بهتری هم گیرم می‌آید، اما به وینتربورن و خود کاپیتان احساس تعلق خاطر دارم. مادرم همیشه می‌گفت آدم بدون رفقايش هیچ‌چیز نیست. کاپیتان تا حالا نگفته که من رفیقش هستم، البته زیاد هم عادت ندارد حرف دلش را به زبان بیاورد.»

«چقدر بد که همسرش را از دست داده.»

«واقعاً خانم.» لحظه‌ای سکوتی سنگین حکمفرما می‌شود و بعد ادامه می‌دهد: «اما ما اجازه نداریم در موردش صحبت کنیم.»

عقب می‌روم و به صندلی تکیه می‌دهم. توی دلم خداخدا می‌کردم که پرگویی‌های تام جایش را به اعتماد بدهد، اما گویا این موضوع از آن موضوعات نیست. تا به حال دو نفر از صحبت کردن در مورد خانم درگذشتۀ خانه طفره رفته‌اند. مگر چه اتفاقی برایش افتاده؟

انتظار دارم اول وارد راهی دالان‌مانند شویم، بعد از بین درخت‌ها یا نوسان ناگهانی دروازه‌های محوطۀ حیاط چشمم به ساختمان بیفتند، اما عمارت همان اول کار عین لکه‌ای ناهموار بر تن تپه به چشمم می‌خورد. مثل لکه جوهر اندازۀ انگشت شست دستم که توی آب افتاده باشد و حاشیه‌هایش انگار ریخته یا در آسمان محو شده باشد. چیزی که در مورد آن مکان توی چشم می‌زند این است که مرتفع و دورافتاده و تنهاست، مرا یاد قلعه‌ای می‌اندازد که در کتاب داستانی در موردش خوانده بودم، یا شاید هم نقاشی خانه‌ای جن‌زده، ضدنور سیاهش در پس زمینه نارنجی عمیق آسمان برجسته می‌نماید. نزدیک که می‌شویم می‌خواهم از جزئیاتش سر دریاورم. نمی‌توان گفت ویتربورن ساختمان خیلی خوش‌نمایی دارد.

به سختی بتوان نمایی چشمگیرتر از نمای کنونی اش برایش تصور کرد. ساختمان بلاfacile آدم را یاد ساختمان‌های بالبهت مذهبی می‌اندازد – شاید اگر با طاق‌های شکافدار و منارهای ظریف تزیین شده بود به کلیسای جامع پاریس می‌ماند. بر جک‌ها رو به آسمان راه باز کرده‌اند و دندانه نوک‌پهن برج شرقی آدم را یاد مهره‌های شطرنج می‌اندازد. ناودان‌های در حال سقوط از گلوبی‌ها با یراق به دیوار متصل شده‌اند؛ ناودان‌هایی بلند و باریک، و برآمده، که انگار از پوست ساختمان بیرون جهیده‌اند. پنجره‌های هلالی پرتعداد نمای خارجی را زینت داده‌اند، در

ضلع غربی ساختمان چیزی شبیه کلیسا یی کوچک ساخته شده. اصلاً نفهمیدم که به محل توقف ماشین رسیده‌ایم، و این طور که دستگیرم شده حتماً چند لحظه پیش رسیده بودیم، پس تمام زمین‌هایی که این همه مدت در آن می‌راندیم متعلق به ویتربورن بوده است.

درخت‌های پیچ و تاب خورده از دل بعداز ظهر به تاریکی گراییده بیرون می‌خزند. سمت چیمان، با فاصله از دریا، جنگلی تاریک و انبوه از درخت‌های صنوبر به چشم می‌خورد و اسرار تاریک و مبهم حس گم شدن در دوران کودکی وقتی دور از خانه شب همه‌جا را در بر می‌گیرد، بر من چیره می‌شود. دریا آن طرف‌تر همچو چشمی گشوده به ما زل زده، حالا که نزدیک‌تر شده‌ایم سبکبال‌تر و سیال‌تر و شبیه مرواریدهایی در دستی یخ‌زده به نظر می‌رسد. حالا منظور تام از سقوط از روی صخره‌ها را می‌فهمم: زمین بعد از دلان ادامه می‌یابد و پیچ و تاب می‌خورد، لبه باریک کوتاهی عین قوس امواج دارد، و بعد سرازیری شیبدار صد و بیست سی متری سمت سنگ‌ها. اندکی آنسوتر و در دوکیلومتری ساحل این پهنه چشم‌ناواز فانوس دریایی پالکریت به چشم می‌خورد.

تام می‌گوید: «خب خانم، رسیدیم». این را می‌گوید و یک بار دیگر هم دور می‌زند و آخرین مسیر ماشین روی منتهی به خانه را هم طی می‌کنیم، مسیری باریک از بین انبوه درختکاری‌ها. درخت‌ها انگشت‌های برگی شان را به شیشه‌ها می‌کشند، و ماشین با تکان‌هایی از روی چاله‌چوله‌ها رد می‌شود و کیف لوازم آرایشم از روی صندلی پایین می‌افتد. آخر سر هم به محوطه بیضی شکل پوشیده از سنگریزه‌ای می‌رسیم که با چجه نامرتبی پر از علف هرز درست در مرکزش خودنمایی می‌کند.

«عمارت ویتربورن.»

به خانه جدیدم نگاه می‌کنم، و تصور می‌کنم که ورودم چطور به نظر می‌رسد. موتور لرزان ماشینی تک‌افتاده — و زنی که سرش را رو به

آسمان گرفته و با دست‌هایش روی دستگیره در برای باز کردنش کلنجار می‌رود، و تمایه‌هایی از هراسی ناشناخته که او را وادار به درنگ می‌کند.

اولین چیزی که نظرم را جلب می‌کند بوی پیچیده در فضاست. نه این‌که بوی ناخوشایندی باشد، فقط غیرعادی است، بوی چوب و سنگ و شمع روشن درست شبیه عبادت‌خانه کلیساها.

از شمع روشن خبری نیست. ورودی تاریک است و کورسوی نور چلچراغ هم خوب روشنش نمی‌کند. تام کلاهش را درمی‌آورد و می‌گوید: «ژراتور زپرتی. اکثراً آتش روشن می‌کنیم.» نگاهی به چلچراغ می‌اندازم، گرد و غبار روی حباب‌هایش نشسته و نور لرزانش سایه‌هایی نوک‌تیز روی دیوار می‌اندازند. سقف عین سقف قصرهای سلطنتی میله‌میله و گنبدهایی شکل است، اما با تزییناتی رنگ‌رورفته و فروریخته. راه‌پله‌ای رو به رویم به سمت بالا قد کشیده، قالیچه قرمز رنگ‌پریده‌ای مرکز پله‌ها را مفروش کرده و با گیره‌هایی طلایی سر جایش محکم شده. بعضی از گیره‌ها کنده شده‌اند و قالیچه آن قسمت‌ها عین دُم خرگوش در کنار کفپوش چوبی ورق‌لنبیده است. روی دیوارهای بالایی سه پرده نقاشی با قاب برنزی قرمز کنار طاقچه‌های فلزی پیچ خورده آویزان شده است که بیش از آن‌که به این خانه رو به ویرانی در کورنوال بسیاید به قامت قصری در شهر ترسیلوانیا خوش می‌نشینند. شومینه‌ای سنگی، بزرگ و دودگرفته و چندین تکه مبلمان سنگین از دوره الیزابتی در شاهنشین خانه قرار دارد؛ صندلی‌های پرنقش و نگار از چوب تیره، میزی سبک و صندوقی غول‌پیکر با لبه‌هایی عین سر ناخن.

روی پاگرد بالای پله‌ها درهای بسته‌ای می‌بینم تزیین شده با آهن‌کاری‌های سبک گوتیک. پنجره‌ها پرده‌هایی از جنس متحمل سنگین و بندهای

منگوله دار دارند. چندین جفت چشم به من خیره شده‌اند که چطور به این صحنه زل زده‌ام. نقاشی‌های آبا و اجداد کاپیتان از هر طرف آویزان‌اند. لحظه‌ای حس عجیبی به من دست می‌دهد که انگار قبل‌این‌جا بوده‌ام – اما خیلی زود یادم می‌آید. اتفاق مطالعه مدیر بورستید. این‌که چطور وقتی یکی از دخترها را برای تبیه کردن و شلاق زدن احضار می‌کرد آن دختر با ارتشی از تماساچی‌ها محاصره می‌شد – مردهایی با گذشته‌ای پر از ظلم، با چشم‌های درخشان و نیشخندهای از سر رضایت، و صورت‌هایی به استواری نیت مدیر، و دختر زیر نور قرمز ردشده از شیشه لک‌گرفته مخصوص تنبیه می‌ایستاد و در انتظار برخورد اولین ضربه تازیانه لبس را می‌گزید...

بعدها، وقتی نتوانستند علت آن حادثه را بفهمند، همه‌مان را برای تنبیه جمع کردند؛ شاید فکر می‌کردند شلاق به همان ظرافتی که خون را روی پوست جاری می‌کند می‌تواند بر زبان ما هم حرف جاری کند. مشکل این‌جا بود که کسی جز من حقیقت را نمی‌دانست. هیچ کس دیگری آن‌جا نبود. آن راز بر ملا شده بود، رازی تاریک و ترسناک، که عین موج نیروی الکتریسیته از این خوابگاه به آن خوابگاه منتقل می‌شد، اما فقط من می‌دانستم و قرار نبود آن را با کسی در میان بگذارم. برای همین هم دهانم را بستم و گذاشت ضربه‌های شلاق روی بدن خودم و بقیه فرود بیاید، بعد زمان گذشت و ترم تحصیلی و دوران مدرسه به چشم بر هم زدنی بعد از آن تمام شد. پلک می‌زنم و دستکش‌هایم را درمی‌آورم.

می‌پرسم: «بچه‌ها کجا هستند؟ دلم می‌خواهد خودم را به شان معرفی کنم.»

تم با تعجب نگاهی به من می‌اندازد و می‌گوید: «خانم، کاپیتان از ما خواسته که اول جا و مکانتان مشخص شود. دو قلوها خیلی ذوق‌زده می‌شوند. دوست دارند بازی کنند.»

«خب، بچه‌اند دیگر، مگر نه؟»

مکث می‌کند، انگار سؤال من جواب دیگری هم دارد.
برای مربی قبلی شان چه اتفاقی افتاد؟ همان زنی که قبل از من اینجا
بود؟»

تام آن قدر سریع و ساده جواب می‌دهد که انگار حقیقت ندارد: «یک روز صبح بی خبر رفت. راستش اصلاً از قبل حرفی درباره‌اش نزده بود. چند روز بعد نامه‌ای نوشته و گفت برایش مشکلی خانوادگی پیش آمده. خیلی ناراحت بوده و نمی‌خواسته کاپیتان نامید شود. هیچ‌کدام از ما نمی‌خواهیم کاپیتان را نامید کنیم. اگر دوباره نامید شود که خیلی بد می‌شود، مگر نه خانم؟ آن هم بعد از این‌همه سختی‌ای که کشید، تا شما به این‌جا آمدید. سختی‌هایی که کشیده کمر هر مردی را خرم می‌کند. کاپیتان گفت که چاره‌ای نیست و چه خوشمان بیاید و چه نیاید زندگی بیرون از ویتربورن ادامه دارد. چون شما هم بعد از مدتی همین نظر را خواهید داشت که انگار توی دنیا فقط ویتربورن وجود دارد، فقط این خانه و دریا. بعد می‌فهمید که چیز دیگری لازم ندارید.» توضیحاتش نامفهوم‌اند، و از سرفداری‌ای لجوجانه.

«بچه‌ها خیلی دلتنگش می‌شوند؟» خودم هم مطمئن نیستم که دارم در مورد مربی قبلی حرف می‌زنم یا مادر بچه‌ها: لحظه‌ای این‌طور به نظرم می‌رسد که این دو زنِ محکوم به‌فنا به طرزی اساسی به هم مربوط‌اند، اما افکارم پیش از آن‌که بتوانم درکشان کنم از ذهنم می‌گریزند.

تام می‌گوید: «البته که می‌شوند. اما با شما هم گرم می‌گیرند، حتی خیلی بیشتر.»

می‌خواهم اسم مربی پیش از خودم را بپرسم – دانستنش به نظرم خیلی مهم است – که از پله‌ها صدایی می‌آید: آهنگ موزون قدم‌هایی که با صدای توق‌توق کوییده شدن عصا بر کفپوش درآمیخته شده. وقتی

صاحب کارم را می‌بینم یک قدم عقب می‌روم. تا به حال توی عمرم کسی را این شکلی ندیده بودم.

بی‌پرده می‌گوید: «مربی جدید.» و عصایش را در فضای پلکان تاب می‌دهد.

لحظه‌ای اسمم را فراموش می‌کنم.

آخر سر می‌گوییم: «آلیس میلر.»

مرد به سمت جلو قدم بر می‌دارد و زیر قسمت سایه‌داری می‌ایستد تا صورتش در دیدرس من نباشد. کاپیتان جاناتان دوگری. نامی که از لندن تعقیب می‌کرده، از آن مصاحبه‌ای که انگار سال‌ها پیش اتفاق افتاده در حالی که همین چند روز پیش بود – و شاید حتی قبل‌تر از آن، اگر چنین چیزی ممکن باشد. با صدایی عجیب که انگار از دور دست‌ها می‌آید می‌گوید: «اطمئنم که سفر خوبی داشته‌اید. خیلی خوشحالیم که اینجا هستید. واقعاً خیلی خوشحالیم.»

